

Elk moment leven we nog

MELD JE AAN VOOR ONZE NIEUWSBRIEF

Zo blijf je op de hoogte van de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* en ontvang je leuke extra's, zoals prijsvragen, exclusieve aanbiedingen en leesfragmenten. Ook word je geïnformeerd over onze lezingen, signeersessies en over andere interessante bijeenkomsten die wij geregeld organiseren.

Aanmelden kan via www.amboanthos.nl/nieuwsbrief

Tom Malmquist

Elk moment leven we nog

Vertaald uit het Zweeds door
Janny Middelbeek-Oortgiesen

Ambo|Anthos
Amsterdam

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Deze uitgave is tot stand gekomen met financiële steun
van Swedish Arts Council

SWEDISH
ARTSCOUNCIL

ISBN 978 90 263 3488 7

© 2015 Tom Malmquist

Published by arrangement with Partners in Stories Stockholm AB, Sweden

© 2016 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Janny Middelbeek-Oortgiesen

Oorspronkelijke titel *I varje ögonblick är vi fortfarande vid liv*

Oorspronkelijke uitgever Natur & Kultur

Omslagontwerp Bas van Vuurde

Omslagillustratie © Moa Karlberg

Foto auteur © Viktor Gårdsäter

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

De specialist zet de wieltjes onder het ziekenhuisbed van Karin op de rem. Luidruchtig informeert hij de verpleegkundigen op de intensive care die haar topje en sportbeha openknippen: Zwangere vrouw, drieëndertig weken zwanger, baby maakt het volgens dossier goed, ongeveer vijf dagen geleden ziek geworden, influenza-achtige symptomen, koorts, hoest, gisteren lichte benauwdheidsklachten die aan de zwangerschap geweten werden, vandaag acute verslechtering, ernstige ademnood, kwam een uur geleden naar Verloskunde. Hij heeft grote handen, draait aan een fles die op een patroon lijkt en vervolgt: Saturatie ruim zeventig procent met kamerlucht, maar reageert met saturatietoename na zuurstof, AF ongeveer veertig-vijftig, bovendruk honderdveertig, HF honderdtwintig. De verloskundige, die tijdens het transport met de zuurstof heeft geholpen, blijft in de deuropening staan. Ze pakt me voorzichtig bij mijn bovenarm. Je bent nu op zaal B van de ic; wil je dat ik dat op een briefje schrijf? Dat is niet nodig, dank je wel, antwoord ik. Ze krijgt nu goede hulp, zegt ze. Ja,

bedankt. Oké, dan ga ik. Oké, bedankt. Karin heeft elektrodes op haar borstkas. De bewakingsmonitor blijft. Wat voor medicijnen geven jullie haar? vraag ik. Dat moet je aan Per-Olof vragen, antwoordt de intensivereverpleegkundige. Wie is dat? Dat ben ik, roept de specialist en hij voegt eraan toe: Je vrouw krijgt Tazocin en Tamiflu, en pijnverlichting, en sedatie, ze krijgt ook andere dingen, wat hier aan de infuuspaal hangt is natuurlijk allemaal medicatie maar we hebben nu geen tijd om met je te praten, je krijgt zo meteen een briefing, maak je maar geen zorgen en laat ons je vrouw helpen. En de baby? vraag ik maar niemand antwoordt. Ik ga naast een afval-emmer met gebruikte spuiten op de grond zitten en leun tegen de muur. Ik heb mijn armen om Karins donsjas geslagen maar laat die vallen en ren weg, verderop in de sterk verlichte gang zie ik het bord van het gehandicaptentoilet en daar ren ik naartoe, maar ik heb de deur nog niet achter me dichtgedaan of ik moet al braken en plassen tegelijk. Ik gorgel met kraanwater maar stink niettemin uit mijn mond, dus was ik die met vloeibare zeep. Wanneer ik terugkom, zijn de dubbele witte deuren van zaal B gesloten. Ik klop aan, doe open en kijk naar binnen. Een van de ic-verpleegkundigen zit op een krukje tussen Karins gespreide benen. Op zijn gespierde armen kringelen tattoos die aan sabels doen denken. Karin draagt een zuurstofmasker met ballon, ze heeft haar ogen dicht en haar gezicht lijkt opeens dat van een vreemde. Hij draagt rubberen handschoenen en houdt Karins schaamlippen tussen duimen en wijsvinger. Hij ziet mij, laat de urinekatheter los, staat op en komt naar me toe, een lege blik in zijn ogen. Ik moet je vragen om buiten te wachten, zegt hij. Waarom moet dat? Dit kan gevoelig zijn. Voor wie? vraag ik. Voor de patiënt. De patiënt? Ja,

de patiënt, antwoordt hij terwijl hij naar me staart, alleen niet in mijn ogen maar naar mijn ene schouder. Ik leef al tien jaar met haar, dit is ons kind. Toch kan het gevoelig zijn. Maar dat jij hier alleen met haar bent, is niet gevoelig? vraag ik. Hij blokkeert me de weg en zegt: Ik moet je vragen om buiten te wachten, wanneer ik hier klaar ben, haal ik je op. Zonder me aan te raken werkt hij me naar buiten en hij doet de deur dicht.

Recht tegenover de liften staat een koffieautomaat. Ik stop er tien kronen in maar vergeet er een plastic bekertje onder te zetten. De koffie spat alle kanten op en stroomt over de vloer. Ik pak van een schoonmaakkarretje papieren servetten en begin de boel op te veegen. Wanneer ik door mijn zakken woel naar meer muntgeld komt de specialist de ic uit. Hij kijkt in een map die hij op zijn buik laat steunen. Ben je nog niet flauwgevallen? vraagt hij en het lijkt of hij verwacht dat ik moet lachen maar wanneer ik dat niet doe, zegt hij: Wat jouw vrouw overkomt is ernstig. Is het dan geen longontsteking? vraag ik. Dat kan anders best heel ernstig zijn, antwoordt hij. Maar dat is toch wel te genezen? Meestal wel, niet altijd, zegt hij en hij loopt naar de lift, drukt op een van de knoppen, geeft me een knikje en voegt eraan toe: Zodra we meer weten laat ik het je weten. Ik ga op een stoel bij de deur van zaal B zitten. De gang is grijsblauw, de vinylvloer, de plinten, de muren, de stootdempers, zelfs de voedseltrolleys zijn grijsblauw. Achter me zijn drie ramen die open kunnen. Je kunt niet naar buiten kijken, de avondduisternis maakt spiegels van de ruiten. Ik sta op en klop op de witte deur, ik wacht, ik ga weer zitten. Na een poosje komt de ic-verpleegkundige naar buiten. Ik kijk naar zijn tattoos, een soort krijgstaferaal. Mag ik nu naar binnen? vraag

ik. Nee, antwoordt hij en hij pakt iets uit een kast en loopt weer terug de zaal in. Ik pak mijn mobiel om een paar sms'jes te beantwoorden, vervolgens loop ik door de gang heen en weer tot ik moe word in mijn benen. Ik klop weer aan. De vrouwelijke ic-verpleegkundige doet open. Hoi, sorry, maar waarom mag ik niet naar binnen, geef me in elk geval een reden die ik kan begrijpen, ik weet dat Karin me bij zich wil hebben. Maar is niemand je dan komen halen? antwoordt ze. Dan had ik hier niet gestaan, zeg ik. Mijn excuses, kom binnen, het gaat al iets beter met Karin, zegt ze en ze staat erop om een kop koffie en een broodje kaas voor me te halen. Dank je, ik hoef niets, zeg ik. Karin ziet me en begint met haar ene hand te zwaaien. Een leerling-verpleegkundige heeft Karins masker losgemaakt en dept haar lippen en tong met een vochtig sponsstokje. Karin hapt naar adem, maar lijkt het toch prettig te vinden dat ze dat zweterige masker kwijt is. Ik loop naar haar toe en pak haar hand. Schat, je hebt in elk geval morfine genoeg, zeg ik. Ze wijst naar haar buik en ik antwoord: Het komt goed, geloof me, het komt allemaal goed. Zij steekt haar duim op. De vent met de tattoos zit in een controleruimte met ramen naar de zaal. Hij voert een telefoongesprek, heeft een beeldschoon gezicht, dik, keurig gekamd haar, een gladde huid. Ik pak Karins donsjas op. De specialist draait zijn rug naar me toe en wacht op een collega die aan iets staat te trekken dat op een defibrillator lijkt. Hij is blijkbaar afkomstig van de CCU, zwijgzaam en een beetje apart. Na een snel onderzoek van Karins borstkas zegt hij tegen de specialist: We hebben een spoedspiraal-CT nodig. Is het ernstig? vraag ik. Hij vertrekt zijn gezicht naar me en wendt zich tot Karin: Ik heb je een beetje bekeken, Karin, het klinkt alsof je een flinke pneumonie hebt, misschien

embolie, het is voor mij moeilijk om dat nu met zekerheid te zeggen, we moeten eerst foto's maken. Wil je dat nog eens herhalen? vraag ik. De specialist geeft antwoord maar kijkt daarbij Karin aan: Longontsteking of een bloedprop, misschien allebei, dat denken we nu in elk geval, hoe dan ook, we geven je medicijnen tegen alles waarvan we vermoeden dat het de oorzaak is van je ademhalingsproblemen, maar dit is ernstig, een jonge vrouw hoort niet zo te ademen, ook al is ze zwanger. Ik probeer oogcontact met Karin te maken, maar ze staart schuin omhoog naar het plafond, niet op een in zichzelf gekeerde manier maar alsof ze daar iets heeft ontdekt. Ik kijk ook omhoog maar zie alleen een tl-buis, een krijtwit plafond, nog geen barst in de verf. De specialist knikt in de richting van de jas die ik vasthoud. Er zijn verderop in de gang kastjes die je kunt gebruiken, zegt hij. Dat is niet nodig, dit is Karins jas. Toch zijn er kastjes die je kunt gebruiken, zegt hij. Dat is niet nodig, maar toch bedankt, antwoord ik terwijl ik naast het bed ga zitten.

Karins bed wordt door een stalen schuilkelderachtige deur weggerold. Ze moet zo hoesten dat ze met haar romp van het bed omhoogkomt. Ik ga aan een van de tafels zitten. Door de muren heen klinkt een dof en zoemend geluid. Na ongeveer een halfuur komt er een dokter naar buiten die vraagt of ik Karins naaste familie ben. Is er iets gebeurd? vraag ik. De man is kaal, draagt een ovalen bril en stelt zich voor als radioloog. Hij stottert wanneer hij antwoordt dat het nog wel even kan gaan duren, omdat Karin vanwege haar benauwdheid moeite heeft om in horizontale positie te liggen. Oké, antwoord ik. Dan weet je dat, dat het dus nog even kan duren, zegt hij. Oké,

bedankt. Het is benauwd en warm in de gang. Ik trek mijn vest uit. Sven neemt de huistelefoon op. Hij luistert naar me en reageert dan met: De dokters vermoeden longontsteking? Ja, er worden nu röntgenfoto's van haar gemaakt. Bedankt voor het bellen, Tom, zegt hij. Even later belt hij al terug. Hoi Sven, zeg ik. Waarschijnlijk heeft Lillemor hem gevraagd om te bellen. Zij heeft, kan ik me zo voorstellen, in hun huis op Lidingö bezorgd lopen ijsberen, net zolang tot Sven zich gedwongen voelde mij opnieuw te bellen. Sorry dat ik weer bel, zegt hij. Sven, ik heb jullie net gebeld. O sorry. Dat zei ik alleen maar omdat jij je verontschuldigde dat jij weer belde, zeg ik. Dat geeft niet, antwoordt hij en hij informeert naar details van de longontsteking. Ik heb je alles verteld wat ik weet, zeg ik. Dat begrijp ik, antwoordt hij en hij vraagt of ik er iets op tegen heb dat ze naar het ziekenhuis komen. Nee, maar zo ernstig zal het niet zijn, Sven, ze heeft longontsteking. Waar zijn jullie nu? vraagt hij. Het Söder-ziekenhuis. Waar ergens in het ziekenhuis zitten jullie? Dat weet ik zo gauw niet meer, mijn moeder heeft ons bij Verloskunde afgezet, ik weet niet, ergens in de kelder, Centrum voor nucleaire geneeskunde en radiodiagnostiek staat hier. Er worden daar waarschijnlijk gewoon röntgenfoto's van haar gemaakt, weet je de naam van de afdeling nog? Weet ik niet meer, kan ik je dat sms'en? Dat is prima, graag. Volgens mij heb ik thuis een kookplaat aan laten staan, barst ik uit. Wat zeg je? Ik had thee voor haar gezet, volgens mij ben ik vergeten de plaat uit te zetten. O. Sven, ik moet op hangen, ik moet mijn moeder bellen, die heeft ook sleutels.

De specialist wacht op me in zaal B. Hij wil me dringend spreken. Hij smeert zijn grote handen in met desinfectiemiddel uit

de pompflacon bij de deur. Met uitzondering van zijn witte werkkleding is alles aan hem grijs. Er is een dokter bij hem en hij legt uit dat zij obstetricus is. Ze staat bij een mobiele echoscopie-unit die ze bij het ziekenhuisbed installeert. De specialist droogt zijn handen door er een beetje mee te wapperen en zegt: Karin, we hebben de röntgenfoto's net binnengekregen en een voorlopige uitslag van de bloedproeven, het ziet er niet goed uit. Karin is opvallend rustig. Ik streel haar voeten. De dokter buigt voorover zodat hij oogcontact met Karin kan maken. Hoor je me, Karin? vraagt hij. Ze knikt. Goed, ik heb inmiddels met de hematologen overlegd, zowel hier in het ziekenhuis als in het Karolinska, dat zijn bloedspecialisten, je hebt een enorme toename aan witte bloedlichaampjes, zeer waarschijnlijk heb je acute leukemie. Karin kijkt naar mij en ik hoor haar vaag. Schat, ik ben hier, zeg ik en ik leg mijn handen op haar wangen en vervolg: Karin, schat, dit fiksen we, echt, dit fiksen we. Karin zwaait met haar hand. Ik probeer haar lipbewegingen onder het masker te duiden. Ze maakt zich zorgen om de baby, zeg ik. Karin steekt haar duim op. Mijn eerste prioriteit nu is Karin, zegt de specialist. De baby wordt in de baarmoeder enorm goed beschermd, ook tegen leukemie, komt de verloskundig-specialist ertussen. Ze heeft lang bruin haar en een recht neusje. Ze lijkt zich niet prettig te voelen in de aanwezigheid van haar collega en ontspant pas wanneer hij de zaal verlaat. Ze beweegt een echokop over Karins buik. Het is een kwiek meidje, het ziet er goed uit, het gaat goed met haar, ik zie niets afwijkends, zegt ze terwijl ze met papier de gel verwijdert. In de deuropening draait ze zich om alsof ze iets wil zeggen, maar ze blijft alleen maar lang naar Karin staan kijken. Bedankt, zeg ik. Ze aarzelt maar reageert dan met: Tegen-

woordig kunnen ze leukemie goed behandelen. Dank je, bedankt. Aan de halsuitsnijding van Karins ziekenhuishemd krult een losse witte draad. Ik stop hem onder de stof terug en fatsoeneer haar pony. Ze is nat van het zweet en trekt aan mijn hand. Is het goed? vraagt ze. Vraag je mij dat? Ze knikt. Schat, natuurlijk maak ik me zorgen maar praat nu maar niet, concentreer je op je ademhaling, zeg ik. Op een wagentje vind ik een gelamineerd blad waarop de nooduitgangen van de afdeling vermeld staan. Dat gebruik ik als waaier. Karin vindt de luchtwerkingen prettig. Ik weet niet hoelang ik haar al koelte sta toe te wuiven wanneer ze haar mond opent. Ze smakt. Ik kan niet verstaan wat ze zegt. Het is net of ze 'liv' zegt. Ze probeert haar zuurstofmasker af te zetten maar dat verhindert ik. Ze kreunt. Schat, wat is er? vraag ik. Naam, zegt ze. Oké, oké, je wilt haar de naam Liv geven? Ze schudt haar hoofd en barst uit: Livia. Livia? Ze knikt en tilt haar pols op. Livia, zegt ze. Oké, Livia, antwoord ik. Het zuurstofapparaat begint te piepen. Een van de ic-verpleegkundigen schiet toe. Wat is er aan de hand? vraag ik. Ze roept naar de controleruimte: Ze moet te hard werken. De specialist komt binnenwandelen, hij kauwt op iets, slikt, schraapt zijn keel en posteert zich met zijn handen op zijn rug voor een van de monitors. Ze doet het goed op de zuurstof, ze lijkt het voorlopig nog aan te kunnen, we moeten vermoedelijk intuberen als het allemaal niet verandert, zegt hij en hij richt zich tot Karin. Sorry dat we op deze manier over je praten, dat is niet de bedoeling maar dat gebeurt gemakkelijk, maar het zit zo, Karin, dat je ondanks de zuurstof moeite hebt zuurstof op te nemen, het zou kunnen dat we je in slaap moeten brengen en je aan de beademing moeten leggen.

Ik stel aan Sven voor dat hij de auto even stilzet en verzoek hem de telefoon aan Lillemor te geven. We zitten nu in een taxi maar als je even wacht, dan geef ik je Lillemor, zegt hij. Wanneer ik Lillemors donkere stem hoor, word ik nerveus. Hoi, we hebben een uitslag gekregen, zeg ik. O, ja? Ik wou jullie meteen bellen, het valt niet mee, zeg ik. O, antwoordt ze. Ik dacht dat het beter was om jullie te bellen voordat jullie hier aangekomen zouden zijn. O. Het praten kost moeite. Ja? Het is geen longontsteking. Lillemor wordt zo stil dat ik wel moet vragen: Ben je er nog?

Wanneer ik terugkom, zit de specialist op een krukje naast het ziekenhuisbed. Ik heb je vrouw net verteld dat de baby nu een grote belasting is geworden, haar lichaam werkt nu onder hoogspanning, je vrouw heeft een melkzuurspiegel die veel te hoog is, zegt hij. Hij wendt zich tot Karin: Ik heb net de centrale ic-afdeling, de CICA, van het Karolinska Ziekenhuis aan de telefoon gehad, we neigen ernaar de baby morgenochtend al met een keizersnede te halen, in het Karolinska zijn ze beter toegerust om jou en de baby te helpen, maar vannacht word je ondersteund door de beademing, het zal geen pijn doen, je zult inslapen, diep en lekker als na een lange werkdag. Moet ze naar een ander ziekenhuis? vraag ik. Ja, dat is beter, antwoordt hij. Morgenochtend? Ja, zodra er plek is op de CICA. Waarom moet ze onder narcose worden gebracht? Dat is beter, zowel voor Karin als de baby, ze moet toch onder narcose voor de keizersnede, zegt hij. Karin probeert wat te zeggen maar ze geeft het op en schudt haar hoofd. Ze legt haar handen op haar buik. Ik snap dat het lastig is om te praten, Karin, maar ik begrijp hieruit dat je het begrijpt, zegt hij.

Karin bevindt zich in een soort halfslaap, haar ademhaling gaat achteruit, soms doet ze haar ogen open en krabt onder haar masker, en als ik ophoud haar koelte toe te wuiven wordt ze angstig en tast ze naar mijn hand. Schat, mijn armen slapen, ik trek het verdorie niet meer om te wuiven, zeg ik. Wanneer ze het masker afdoet, heb ik de kracht niet om haar tegen te houden. In één ademstoot brengt ze uit: Ik hou verschrikkelijk veel van je. Een verpleegkundige schiet toe en zegt: Gaat het wel? Karin steekt haar duim op. Je mag je masker niet afzetten, zegt de verpleegkundige. Dat weet ze, reageer ik.

Wanneer ze door de gang van de afdeling komen aanlopen draagt Lillemor kleding van het merk Mah-Jong en Sven zijn ouderwetse pak. Ik voel Svens brede en klamme borst tegen de mijne. Lillemor lijkt zich opgelaten te voelen dat ik hen omhels. Ze staat onhandig met haar zij naar me toe en tuurt naar de deuren van de zaal. Ze vraagt of ze bij Karin mogen. Ik ga hun voor en zeg in de deuropening: Schat, je ouders zijn hier. Karin kijkt angstig. Sven blijft in de deuropening staan. Lillemor wacht even af maar besluit dan door te lopen. Ze aait Karin over haar been en zegt steeds opnieuw: Lieve kind. Karin begint te snikken, ze zwaait met haar armen. Lillemor verstijft en zegt: We wachten wel op de gang. Ze pakt Sven snel bij zijn bovenarm en voert hem mee naar buiten. Karin pakt me bij mijn trui en kijkt me aan. Schat, ik snap het, je hoeft niets te zeggen, volgens mij snappen zij het ook, ik zal zeggen dat je blij bent dat ze er zijn.

Wanneer ik de zaal uitkom, zijn Sven en Lillemor net op de muurbank bij de afdelingskeuken gaan zitten. Lillemor drukt een papieren zakdoekje tegen haar mond. Is alles oké? vraag

ik. Ja, hoor, antwoordt Sven. Zo ging het de vorige keer ook, hè, zeg ik. Dank je, Tom, we begrijpen het, zegt hij. Wat maakt hier zo'n lawaai, ik kan jullie niet goed verstaan, zegt Lillemor. Ze is gaan zitten, staat op en gaat opnieuw zitten. Wat maakt hier zo'n lawaai? vraagt ze. Dat is misschien de vaatwasser in de keuken, zegt Sven. Er is hier een hoop wat lawaai maakt, zeg ik. Het is wat anders, het is een hoog geluid, zegt ze hoofdschuddend. Ik ga naast hen zitten. Sven bestudeert de stof van de bank en stelt vast dat het door de wind verspreide pluisjes van paardenbloemen zijn. Lillemor schudt opnieuw haar hoofd en zegt: Het is fluitenkruid. Sven legt zijn gevouwen handen op zijn bovenbeen en vraagt: Hebben ze ook gezegd wat voor soort leukemie het is? Lillemor werpt hem een boze blik toe. Nee, dat zullen ze nog wel niet weten, voegt hij er zelf aan toe terwijl hij me toeknikt. Acuut, hebben ze alleen gezegd, zeg ik en ik kijk naar Lillemor. Gaat het wel, Lillemor? vraag ik. Sorry, ik kan gewoon slecht tegen ziekenhuizen, en dan dat lawaai, zegt ze terwijl ze opstaat. Ze rommelt wat in haar handtas en haalt er winegums uit, biedt mij er eentje aan, daarna Sven, en wandelt vervolgens de gang in met haar handen tegen haar oren.

De specialist gaat achter het hoofdeinde van het bed staan en de obstetricus houdt Livia met echoscopie in de gaten. Schat, ik ga niet bij je weg, alleen vannacht, ik moet thuis even wat spulletjes ophalen, daarna kom ik weer terug, ik zal de hele tijd bij je blijven, ik kom zo weer. Ze kijkt naar de deur en daarna naar mij. Je ouders zitten hier buiten op de gang, zeg ik. Ze schudt haar hoofd. Ze snappen het, schat, maak je geen zorgen, ik heb tegen ze gezegd dat jij haar ook Livia wilt noemen.

Ze steekt haar duim op. Ik ga bij de wastafel staan. Karin beweegt haar mond in mijn richting. Ik kan het niet verstaan maar ik zie dat ze zegt: Welterusten. Welterusten, schat, tot zo, roep ik. De specialist legt zijn hand op het masker. Het lijkt of hij iets injecteert in een ventiel van de zuurstofslang. Karin doet haar ogen dicht. Terwijl de specialist op zijn horloge kijkt, telt hij hardop: Een, twee, drie, vier, vijf. Wanneer ik de zaal verlaat, is hij nog aan het tellen. Bij de lift draai ik me om en ren terug. De deur van de afdeling zit op slot. Ik bel aan. Een van de ic-verpleegkundigen van Karin doet open. Ben je wat vergeten? Ja, zeg ik terwijl ik me langs haar wring en snel zaal B binnenga. Slaapt ze, is het allemaal goed gegaan? vraag ik. Ze slaapt, het is allemaal goed gegaan, antwoordt de obstetricus. Oké, bedankt, zeg ik terwijl ik met mijn vinger over Karins oor strijk. De plek op haar arm waar de naald erin zit, is donkerblauw en een beetje bloederig. Beginnen ze morgen met de chemo? vraag ik. Dat weet ik niet, dat moet je morgen aan de hematologen in het Karolinska vragen, antwoordt de specialist. De luxaflex voor het raam is naar beneden maar het kleinere ventilatieraampje staat open en daardoorheen kan ik de steile oever van de Årstaviken zien, en navigatielichten, groene en rode boordlantaarns. Ik kijk in de zaal om me heen. In de controleruimte zitten de drie ic-verpleegkundigen en een afdelingszuster. Zodra ik binnenkom stoppen ze met praten. Hebben jullie Karins jas gezien? vraag ik. De zuster loopt naar een kledingkast. Is dit hem? vraagt ze. Ja precies, bedankt. Ga nu naar huis om te rusten, je hebt slaap nodig. Ja, ga ik doen, bedankt, maar ik wil alleen nog even checken of jullie mijn nummer hebben. De leerling-verpleegkundige draait zich om naar de computer, ze heeft dun, lilakleurig haar. Ze

leest mijn mobiele nummer op. Dat klopt, dank je wel, zeg ik, ik wil dat jullie me bellen zodra jullie weten wanneer ze naar het Karolinska wordt overgeplaatst. Dat zullen we doen, zegt ze. Oké, bedankt, antwoord ik.

Lillemor wacht bij de vijver bij de hoofdingang van het Söder-ziekenhuis. Ze staat in het glimmende water te staren en houdt een hand op haar buik, maakt strelende beweginkjes. Af en toe hoor je het geruis van een auto op de Ringvägen, verder is het stil. De taxi komt er zo aan, zegt Sven terwijl hij zijn mobieltje in de binnenzak van zijn jasje stopt. Hoe laat is het? vraag ik. Bijna vier uur, antwoordt hij. Met Karins jas in mijn armen leun ik in de taxi met mijn hoofd tegen de koele ruit en ik kijk naar het asfalt, de afvoerputten, de stoepranden, de trottoirs en de vluchtheuvels. Voordat ik bij de trap naar de Lundagatan uitstap, zeg ik: Dit komt goed.

Mijn moeder brengt de auto bij de bushalte voor het Karolinska Academisch Ziekenhuis in Solna tot stilstand, ik zet het op een rennen, zij roept iets, ik versta het niet, ik ren naar de informatiebalie en ontvang een plattegrond, de medewerkster wijst, ik ren door de entreehal, langs de kiosk, een twintig meter lange gang die eindigt in een hal, twee beddenliften en een trappenhuis, ik sla rechts af en ren door weer een automatische deur, een dubbel zo lange gang in, ik ren door automatische deuren, langs een binnentuin, ik deel een beddenlift met twee artsen met operatiemutsen op, stap uit, ren het trappenhuis in, volg een pijl richting Centrale Operatiekamer, passeer een geopende stalen deur, groene muurpilaren, ren door een veertig meter lange gang met een groengevlamde vinylvloer die in een T-splitsing eindigt, ik lees de bordjes, sla rechts af

naar de Centrale Intensive Care-Afdeling, ren langs ramen, rechts ligt het ziekenhuispark, muren met een witgeverfd glasvezelbehang, ik ren een honderd meter lange gang in, stop bij een deurtelefoon met camera, druk op de knop, belsignalen, ik kijk in de lens. De stem van een man: Goedemorgen, waarmee kan ik je helpen? Dag, mijn vrouw, ze moet hier met de ambulance uit het Söder-ziekenhuis naartoe zijn gebracht, ze is zwanger, ze gaan een acute keizersnede doen. En ze moest naar de CICA? vraagt hij. Ja, F21, antwoord ik. Hoe heet ze? Karin Lagerlöf. Wacht even, antwoordt hij. Ik hoef niet meer dan een paar minuten te wachten voor de brede deuren automatisch opengaan. De dokter draagt een wit uniform, hij is lang en heeft donker, achterovergekamd haar. Hij stelt zich voor, maar mij valt vooral op dat hij het vermijdt me echt aan te kijken. Hij zegt dat mijn vrouw net is aangekomen en dat ze haar in kamer 1 installeren, een eenpersoonskamer. Hij benadrukt dat hij verder niets weet. Wie weet er dan wel wat? vraag ik. Zodra ze haar hebben geïnstalleerd kun je praten met iemand die iets weet, antwoordt hij. Is het goed met haar? Ze zijn haar nu aan het installeren, zodra we haar hebben geïnstalleerd komen we je halen, zegt hij terwijl hij langs me heen de gang in loopt. Hij kijkt naar me alsof hij wil dat ik hem volg. Ben je bekend met de CICA? vraagt hij. Hoe bedoel je? vraag ik. Met een code opent hij een deur en zegt: Op de CICA worden patiënten verpleegd die extra intensieve zorg nodig hebben, we hebben dertien plekken, gespecialiseerde artsen en verpleegkundigen. Hij doet het licht aan. O, oké, zeg ik terwijl ik in een kamer rondkijk die ruim twintig vierkante meter groot is. Een bank, stoelen, een leunstoel, een ronde tafel en een eenvoudig keukentje. Ja, het is niet direct het Waldorf-Astoria,

maar beter dan niets, zegt hij. Wanneer wordt de keizersnede verricht? vraag ik. Dat weet ik helaas niet, je vrouw moet eerst worden gestabiliseerd voordat ze iets kunnen doen. Hoelang moet ik hier wachten? vraag ik. Moeilijk te zeggen, misschien een uur, ik weet het niet, maar je hoeft natuurlijk niet in de familiekamer te blijven. Dat is goed, dank je wel. Oké, zegt hij terwijl hij me bij de deur achterlaat. Er hangt een tv aan het plafond. Aangrenzend aan de kamer is er nog een kleinere kamer met een stapelbed en een klein toilet. Voor het raam naar de gang hangen vitrages die dichtgeschoven zijn. Achtergelaten koffiekopjes. Een prullenmand vol verkreukelde papieren zakdoekjes. Ik ga aan tafel zitten. Voor me staat een sanseveria van plastic. Op een van de bladeren heeft iemand een kauwgummetje geplakt. Ik besluit naar de gang te gaan, maar zie dat er een codeslot is. Ik ken de code niet en ik weet niet waar ik anders moet wachten. Ik ga in de deuropening op de uitkijk staan. Er komt een dokter uit de CICA naar buiten. Neem me niet kwalijk? zeg ik. Ze kijkt me aan maar loopt door. Ze heeft de vaart erin. Ik roep haar na. Ze blijft staan en draait zich om. Heb je de code van de deur hier? vraag ik. Waarom heb jij die niet? antwoordt ze. Nou, ik werd binnengelaten maar hij heeft me de code niet gegeven, antwoord ik. Ze pakt een notitieblokje uit haar borstzak en bladert. Twaalf-eenentwintig, zegt ze. Oké, dat is het jaartal en het nummer van de afdeling, neem ik aan? Daar heb ik niet bij stilgestaan, antwoordt ze. Dat is een geheugensteuntje voor me, zeg ik. Ze geeft me een gehaai-de knipoog. Is het jouw vrouw die zwanger is? vraagt ze. Ja, ze is zwanger, antwoord ik. Ze komt dichterbij. Als ze geen rimpels rond haar samengeknepen ogen had gehad, had ik haar voor een tiener gehouden. Ze gaat vlak bij me staan wanneer

ze zegt: Ik heb zelf een dochter die anderhalve maand te vroeg is geboren, je moet blij zijn dat het een meisje is, premature meisjes hebben een grotere kans om te overleven en er niets aan over te houden dan premature jongens.

Mijn moeder heeft in de kiosk een salade voor me gekocht. De machinaal gepelde garnalen zijn gedrenkt in een Rhode Island-saus. Rustig aan, je eet als een ik-weet-niet-wat, zegt ze. Ik heb in mijn hele leven nog nooit een luier verschoond, zeg ik. Dat lukt je wel, zelfs je vader kon het, zegt ze en terwijl ze opstaat, kijkt ze me aan en ze voegt eraan toe: Wat is er, lieve jongen? Volgens mij heb ik thuis de kookplaat aan laten staan, antwoord ik. Nee maar, Tom, dat dacht je gisteren ook en hij stond niet aan. Maar volgens mij heb ik hem nu wel aan laten staan, shit, zeg ik. Gisteren heb ik alles uit mijn handen laten vallen om als een speer naar jullie huis te gaan, hij stond niet aan, zegt ze. Maar wat wil je dan dat ik zeg? Wil je dat ik ernaar toe ga om te kijken? Dat is misschien het beste, zeg ik. Wanneer Sven en Lillemor de kamer binnenstappen, wendt mijn moeder zich met een ruk naar de deur. Ze verschikt haar vest en medaillon en zegt: Lillemor, Sven, ik weet niet wat ik moet zeggen. Ze omhelzen mijn moeder en vragen hoe het met Thomas gaat. Niet goed, antwoordt mijn moeder. Sven en Lillemor zwijgen. Ik voel dat mijn moeder zich zorgen maakt dat ze misschien iets verkeerd heeft gezegd. Jullie hebben het gevonden, zeg ik. Dat was niet moeilijk, je had een goede rou-tebeschrijving gegeven, antwoordt Lillemor. Mijn moeder krijgt de tv niet aan de praat, ze zit met de afstandsbediening te pielen. Lillemor vraagt of ik Karin inmiddels al gezien heb. Nee, ze zijn haar nu aan het installeren, antwoord ik. Instal-